

کتابشناسی گرافیک در ایران

سحر شهسپانی

www.ketab.ir

انتشارات آشیانه مهر

کتابشناسی گرافیک در ایران

نویسنده: سحر شهشهانی

ویراست: سید عزیز موسویان فر

طرح جلد و متن: جواد واعظی

نوبت انتشار: اول - ۱۳۹۳

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

قیمت: ۱۰۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۶۲۳۵-۲-۶

نشانی: قم - ۴۵ متری عمار یاسر - پلاک ۹۲

atohidi26@yahoo.com

ارتباط با مشتریان: ۰۲۵۳۷۷ ۳۱/۳

کلیه حقوق برای ناشر محفوظ است.

سرشناسه: شهشهانی، سحر، ۱۳۵۲-

عنوان و نام پدیدآور: کتابشناسی گرافیک در ایران /

نویسنده سحر شهشهانی

مشخصات نشر: قم، آشیانه مهر؛ ۱۳۹۳.

مشخصات ظاهری: ۱۶۰ ص.؛ ۲۱/۵×۱۴/۵ س.م.

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۶۲۳۵-۳۹-۶

وضعیت فهرست نویسی: فیا

موضوع: گرافیک -- ایران -- کتابشناسی

موضوع: Graphic arts -- Iran -- Bibliography

رده‌بندی کنگره: Z۳۳۶۹

رده‌بندی دیویی: ۰۱۶/۷۶۰

شماره کتابشناسی ملی: ۵۹۶۴۶۱۰

فهرست

۷	مقدمه
۱۱	تاریخ هنر ایران و نقش گرافیک در آن
۱۲	کوههای زاگرس مرکز عشایر گوناگون بوده است.
۱۸	صفویه و نقاشی
۲۸	قاجاریه و معاصر
۲۹	هنر پیش از تاریخ
۳۸	تاریخچه نقاشی
۴۱	درباره رنگ
۴۲	تاریخچه نقاشی در ایران
۵۲	بسال ۸۴۰ تا ۸۶۰ بعد از میلاد
۶۰	ابزار نقاشی
۶۵	درباره هنر
۶۷	اپل و گرافیک در ایران
۸۷	انیمیشن و گرافیک در ایران
۹۱	انیمیشن در جهان و گرافیک آن
۱۰۳	رنگ

- رنگهای اصلی، فرعی و ترکیبی ۱۰۳
- رنگهای فرعی ۱۰۴
- رنگهای ترکیبی ۱۰۴
- تاریخچه نقاشی ۱۰۹
- ویژگی‌های نقاشی کودک ۱۱۹
- زیبایی‌شناسی و هنر ۱۲۴
- تأثیر میکروسافت بر گرافیک ۱۲۶
- تاریخچه‌ای از فتوشاپ، مشهورترین اسم در گرافیک ۱۴۲

مقدمه

گرافیک از سری هنرهای تجسمی است که صد البته برای کسانی که آن را با نقاشی اشتباه میگیرند ((شاید برای شما هم اتفاق افتاده باشد که وقتی به کسی میگویید رشته ام گرافیک است میگوید پس چهره مرا نقاشی کن!!)) باید بگویم گرافیک در اصل ایده و ترکیب بندی است که اکثر اوقات بین نوشته و تصویر اتفاق می افتد و نقاشی بیشتر تقلید طبیعت است که ایده های گرافیک ها می تواند بوسیله دست مثال یک نقاش اجرا شود که خیلی از هنرمندان شاید برای اجرای بهتر و شاید به خاطر کسری وقت طراحی نهایی رابه شخص دیگری میسپارند که از نوع اول می توان به بیلبردهای خیابان اشاره کرد و گروه دوم به استاد میزیک از گرافیکهای برتر ایران اشاره کرد و گاهی هم آن ایده توسط کامپیوتر و برنامه های پیشرفته اجرا می گردد که مطمئنا کار با دست از ارزش بالایی برخوردار است.

گرافیک در معنای لغت به معنی ترسیمی و نگارشی است.

بر این مبنا هنر گرافیک هنری است که ترسیم و کردن نگاشتن ارکان اصلی آن را تشکیل میدهد. از این نظر در رده بندی هنرها، هنر گرافیک را شاخه ای از هنرهای تجسمی ((pelastic)) به شمار می آوریم. در قرن های گذشته پیش از آن که چاپ و چاپگری بوجود

آید هنر گرافیک از یک سو با نقاشی و از سوی دیگر با خوشنویسی مرزهای مشترکی داشت و به طور عمده در هنر کتاب آرایی متجلی میگردید.

♦ اما با پیدایش و رواج چاپ هنر گرافیک بی آنکه پیوندهای خود را با نقش و خط از دست دهد مفهوم تازه‌ای کسب کرد بدین معنا که بعد جدایی از آن افزوده شد که همان چاپ و تکثیر بود از آن پس فن‌های فراور سازی و چاپ در تولید اثر گرافیکی آنقدر اهمیت داشت که میان هنر گرافیک را هنر چاپی نیز نامید. در مرز گرافیک سنتی و نوین پدیده چاپ قرار دارد که در اینجا منظور از آن هم چاپ‌های دستی به وسیله قالب‌های چوبی؛ صفحات فلزی ((geraver)) و نیز چاپ سنگی ((litograf دستی)) و هم چاپ نیمه ماشینی ((silk eskrin))، لایه گرافی جدید و هم چاپ ماشینی نظیر چاپ حروفی ((letter peress)) و ... میباشد.

هنر گرافیک شامل نموده‌های مختلف تصویر سازی ((illustration)) و خوشنویسی ((calligraphy)) میباشد. بنابراین خوشنویسی، طراحی و نقاشی دوبعدی و کنده کاری از جمله شکلهای هنری است که در زیر بنای گرافیک سنتی طبقه بندی می‌شود و بدین ترتیب سابقین نمونه فعالیت گرافیک سنتی نگارش و آرایش کتابهای ادبی که

محصول همکاری خوشنویسان، طراحان، نقاشان و تذهیب کاران و جلد سازان بوده است.

فعالیت گرافیک نوین علاوه بر حوزه تصویر سازی کتاب به عرصه تبلیغات تجاری، اعلانات دیواری ((پوسترهای مطبوعاتی))، علائم و نشانه ها، سینما و تلویزیون، عنوان بندی ((تیتراژ)) فیلم ها و برنامه های تلویزیونی، تصویر متحرک طراحی شده ((animation))، هم چنین با معماری و مسائل ارتباط محیطی ((زیبا سازی شهرها)) نیز تداخل پیدا کرده است.

این عرصه جدید ایجاب کرده که هنر گرافیک علاوه بر عناصر بصری خط و رنگ به حجم و نور روی آورده و از حرکت به عنوان عامل موثری برای انتقال مفاهیم بصری نمود جوید. علاوه بر اینها در تبلیغات نیز هنر گرافیک یکی از پایه های اساسی به شمار می آید. در رشته های مختلف تبلیغات ما نند تبلیغات فرهنگی، سیاسی، اجتماعی و تجاری از هنر گرافیک به عنوان زبان تصویری استفاده می کنند. که شما کاربران گرامی این سایت شاهد مجموعه ای از رشته های ذکر شده در بخش های مختلف آن هستید.

نقاشی بیان احساسات نقاش از طریق قلمو و رنگ است و در نتیجه امکان دارد که پیام روشن و واضحی برای همه افراد نداشته باشد یعنی یک نقاش عواطفش را بیان می کند و کاری به این ندارد که

مخاطبش منظورش را درک می‌کند یا خیر. به همین دلیل در یک نمایشگاه نقاشی از یک تابلوی مشخص افراد مختلف برداشت‌های متفاوتی دارند اما یک گرافیست موظف است پیام خود را به گونه‌ای بیان کند که حتما مخاطبش منظورش را دریافت کند.

هنر گرافیک چون تکثیر می‌شود و با فنونی چون چاپ همدست شده و متعلق به همه می‌شود مثل نقاشی شخصی و تک نیست و هیچگاه به عنوان تابلو در یک قاب تنها نمی‌ماند.

Adriano moricato نقاش ایتالیایی می‌گوید: گرافیک کار مشکلی است چون با یک نقطه و یا یک خط باید به اندازه یک کتاب سخن گفت و البته همه‌ی راز زیبایی گرافیک نیز در همین نکته نهفته است. و در دو مفهوم قدیم ((سنتی)) و جدید ((نوین)) متمایز می‌گردد که در مرز بین این دو پدیده چاپ قرار دارد.

همانطور که گفتم گرافیک به دو دسته قدیم و جدید و بین این دو چاپ، تقسیم می‌شود.

البته منظور از چاپ هم، چاپهای دستی بوسه قالب چوبی، لوح فلزی ((گراور)) و نیز چاپ سنگی ((لیتوگرافی دستی)) است و هم چاپ نیمه ماشینی مثل سیلک اسکیرین، لیتوگرافی جدید و هم چاپ ماشینی نظیر چاپ حروفی ((لترپرس)) و افست و غیره.

عنوان قدیم گرافیک یا گرافیک سنتی شامل خطاطی، نقاشی دو بعدی، کنده کاری می‌باشد که بیشترین نمود آن در آرایش کتابهاست که محصول همکاری نقاش، خوشنویس، تذهیب کار و جلدساز است. و اما گرافیک نوین علاوه بر کتاب آرایی در عرصه تبلیغات تجاری، اعلانات دیواری ((پوستر)) و مطبوعاتی و نشان‌ها ((مارک)) و غیره می‌باشد و حتی در سینما و تلویزیون هم کاربرد دارد. مثل عنوان بندی ((تیتراژ)) فیلم و تصاویر متحرک طراحی شده ((انیمیشن)).

هنر گرافیک نویسن با معماری و مسائل ارتباط محیطی نیز تداخل دارد، پس این هنر علاوه بر خط و رنگ به عناصر بصری دیگری چون حجم و نور و حتی حرکت برای انتقال مفاهیم کمک میگیرد.

تاریخ هنر ایران و نقش گرافیک در آن

سیر تکاملی هنر ایرانی را در ریشه حوادث تاریخی این کشور می‌توان یافت. بنظر می‌رسد که آب و هوای متفاوت ایران اثر خود را بر ساکنان اولیه این سرزمین در پیدایش هنرهای گوناگون در دوره‌های تاریخی گوناگون داشته است. کوهها، صحراها و پدیده طبیعی ایران هستند که از میان آنها دسته‌های هنری گوناگون زمانهای قدیم به ما